

Mai 1986. Pe 8 mai a acestui an se împlinesc 65 de ani de la înființarea Partidului Comunist Român. Conducerea Casei de Cultură a Ministerului de Interne ținea morțiș ca evenimentul să fie marcat prin invitarea unei persoane care luase parte nemijlocit la înființarea, în urmă cu 65 de ani, a Partidului Comunist Român, care să dezvăluie, cum s-a petrecut zămislirea unei asemenea structuri politice. În 1986, se împlinesc 14 ani de când activam, în calitate de director adjunct al Bibliotecii importantei instituții culturale a Ministerului de Interne, având statut de personal civil, iar în palmaresul profesional, câteva întâlniri cu nume de excepție ale scriitorilor contemporani și cetățeni care frecventau această bibliotecă.

Mă refer la Marin Preda, Nichita Stănescu, Ileana Vulpscuc, Ana Blandiana. Reușisem să-l cunosc și să-l conving, având în vedere că a fost unul dintre secretarii particulari ai marelui istoric Nicolae Iorga să inițiem un ciclu de expuneri referitoare la personalitatea marelui istoric. Este vorba de prof. univ. dr. Dan Smântânescu ale cărui prelegeri fascinante despre Nicolae Iorga, umpleau sala de festivități „Nichita Stănescu” cu aproape 400 de locuri. Date fiind aceste antecedente, nu am fost deloc surprins, când am fost chemat în biroul șefului Casei de Cultură, care nu stătuse cu mâinile în sân și a fost cât se poate de clar în privința personalității, pe care o dorea invitată, pentru a marca, așa cum și-a propus importanța acestui eveniment, prin prezența lui Petre Țuțea.

Înzestrat cu o inteligență și dinamism de excepție, ce n-a putut să treacă neobservat încât, a fost însărcinat să participe la Moscova la o întrunire amplă, cu caracter internațional al mișcărilor politice social-democrate de stânga, în vederea constituirii unui pol politic internațional de stânga iar țările care și trimiseseră reprezentanți, între care și România, reprezentată de Petre Țuțea, trebuiau să fie de acord să se afilieze sub umbrela Uniunii Sovietice, ca partide comuniste. La fel ca și Panait Istrate, Petre Țuțea se lăsase ademenit de vederile și ideile din presa marelui vecin de la răsărit, fapt ce explică orientarea politică de stânga a lui Petre Țuțea.

Dar să revin la momentul chemării mele de către șeful instituției de Cultură a Internelor „Aveți 10 zile la dispoziție, 10 zile să-l găsiți pe Petre Țuțea, împreună cu care, cu două zile înainte de împlinirea a 65 de ani de la momentul zero, vă veți afla pe scena Sălii de festivități „Nichita Stănescu”, având la dispoziție o oră, să-i determinați pe cei din sală să simtă măreția copleșitorului eveniment istoric de atunci. Nu trebuie să-mi explicați ce și cum veți proceda. Nu vreau să știu. Doresc doar ca tot ceea ce vă solicit acum să se petreacă întocmai și la timp. Asta e tot. Sunteți liber”.

Pe moment am simțit că-mi fuge pământul de sub picioare... brusc mi-am amintit de profesorul universitar Dan Smântânescu. Am luat urgent legătura cu Domnia Sa. A doua zi, mă aflam, împreună cu dânsul la locuința modestă, în fapt, o garsonieră, situată pe o stradă cu nume poetic „Șipotul fântânilor”, în imediata vecinătate a parcului Cișmigiu. Iată-ne față în față cu filosoful, omul politic, publicistul Petre Țuțea purtând pe cap o bască de culoare neagră, ușor pe partea stângă a capului. Mi-a fost dat să-l prețuiesc și să-l admir, ba chiar și să discut de câteva ori cu Domnia Sa, rămânând de fiecare dată uimit de eleganța și profunzimea gândurilor sale.

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*

INDEPENDENȚA ROMÂNĂ

*Independența
prin Cultură*

Din

modul în care ne-a primit în modesta sa locuință, îmbrățișându-l cu căldură pe profesorul Dan Smântânescu iar pe mine privindu-mă cu blândețe, strângându-mi mâna, am fost convins că trecusem cu bine examenul ce urma peste câteva zile. Pe 6 mai 1986, conform dorinței șefului Casei de Cultura a M.I. iată-ne împreună, distinsul invitat Petre Țuțea și eu, însoțitorul său, pe scena sălii spațioase de la parter, la o masă rotundă, scâlțați din belșug, de lumina reflectoarelor care, parcă se

învioraseră brusc. Preț de câteva minute, mi-am prezentat oaspetele, care, am spus eu, deși are 84 de ani e în plină vigoare. Pe tatăl său îl chema Petre Bădescu. Era preot, în comuna Boteni-Muscel. Pe mamă o chema Ana, fiica lui Simion Oprea Țuțea. Nu a fost căsătorită cu tatăl său. Prolifică, tânăra i-a dăruit acestuia, opt copii. Primul dintre ei, fiind chiar invitatul nostru, Petre Țuțea.

Împovărată de grija de a crește pe cei opt copii, tânăra mamă a fost îndemnată de rude și părinții ei să ceară autorităților garantarea zilei de mâine a numeroasei familii. Când Petre Țuțea a împlinit 4 ani, în 1906, preotul a trecut toată averea pe numele acesteia. Precizând că Petre Țuțea s-a ilustrat la modul eminent atât ca autor de cărți, care n-au apărut în timpul vieții sale, dar și ca economist, filosof, politician și jurist, l-am rugat să ne relateze, ce rol a avut în crearea istoricului eveniment. Cele consemnate în acest material reprezintă rodul unor convorbiri pe care le-am purtat cu Domnia Sa și au legătură cu evenimentul care a justificat invitarea sa, precum și cu sinuosul traseu pe care l-a urmat ulterior, aducându-i ani mulți de închisoare, plini de suferințe.

După absolvirea Școlii primare din Boteni (1913), între anii 1913 - 1917, a urmat cursurile gimnaziale „Dinicu Golescu” din Câmpulung Muscel. În 1917, din cauza războiului mondial, școlile funcționau cu întreruperi, profesorii fiind mobilizați să participe la acesta. Așa se face că următorii trei ani (1919- 1920) Petre Țuțea și i-a petrecut la Boteni, în casa părintească. În 1920, la îndemnul consăteanului și colegului său, pe nume Ion Chelcea, se înscrie în clasa a V-a a liceului „Gheorghe Barițiu” din Cluj. Adolescent fiind, a luat contact cu frământările epocii, pregnante în Clujul, mereu receptiv la ce se întâmpla la noi și în vecinătatea noastră. S-a afirmat, printr-o inteligență de excepție, dublată de un dinamism, ce nu putea să treacă neobservat.

Înainte de parafarea înțelegerii s-a decis ca, după ce ascultaseră principiile, vederile, hotărârile care urmau să devină lege, să aibă loc o discuție colegială, ca de la tovarăș la tovarăș, care să garanteze soliditatea edificiului, ce părea dus la bun sfârșit. Fiu de preot, Petre Țuțea își va face tranșant cunoscută poziția, condamnând ateismul, el fiind creștin ortodox, aparține unui neam religios, care nu ofensează Divinitatea, deși face istorie, nu se confundă cu lumea creată, cum o concep panteiștii. Istoria profană este cimitirul popoarelor ce devin.

De aceea, nu se poate fixa profilul spiritual al românului în afară de biserica creștină, românii născându-se creștini, ei nefiind creștinați de alte neamuri. Istoricul Lucian Boia scria despre revista „Stânga”. „Frecvent apare semnătura lui P. Boteanu, pseudonimul lui Petre Țuțea chiar avea să mărturisească ulterior, într-un interviu acordat fostului meu coleg de facultate, cunoscutul om de televiziune, armeanul Vartan Arachelian: „Eu n-am fost legionar, nici comunist”.

Jucând, cum se spune, în deplasare (Moscovia) a trebuit să-și dea acordul. Dezamăgit, ulterior, a alunecat spre legionarism, îmbrățișând partea de debut a activității lor. Se întâlnea astfel cu creștinul ortodox care era în mod organic. Majoritatea istoricilor de astăzi, apreciază articolele sale din „Stânga” drept o frondă împotriva sistemului. În acele texte se consemnează despre marxism, nu despre comunism. În privința stalinismului de atunci din Uniunea Sovietică, Petre Țuțea este tranșant: „Stalinismul e definiția comunismului. Unde nu e stalinism după trei luni cad de la putere, că nu sunt în stare să dea nici ... apă. Nu se poate impune comunismul decât cu bâta, cu parul”.

Geo Călugăru